

RADIKALLASHUVNING ZARARLARI

O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi

islom huquqi yo'nalishi magistranti

Parmonov Bobosher

Annotatsiya:

Ushbu maqolada hozirgi davrda global darajadagi tahdidga aylangan radikallashuv muammosi yoritilgan. Muallif radikal qarashlarning shakllanish sabablari — ijtimoiy adolatsizlik, noto'g'ri diniy talqinlar, siyosiy beqarorlik va axborot manipulyatsiyalari kabi omillarni tahlil qiladi. Shuningdek, radikalizmning jamiyat, din va shaxs hayotiga salbiy ta'siri haqida fikr yuritilib, ushbu xavfni bartaraf etishda ma'naviy-ma'rifiy yondashuv muhim ekani ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar:

Radikallashuv, diniy ekstremizm, ijtimoiy tengsizlik, siyosiy manipulyatsiya, yoshlar radikallashuvi, takfir, axborot xavfsizligi, terrorizm, diniy ta'lim, ma'naviy-ma'rifiy kurash.

So'nggi yillarda dunyo bo'ylab radikallashuv muammosi global tahdidga aylanmoqda. Bu jarayon jamiyatdagi ijtimoiy adolatsizlik, noto'g'ri diniy talqinlar, siyosiy beqarorlik yoki axborot makonidagi manipulyatsiyalar natijasida yuzaga chiqadi. Radikal qarashlar insonni o'z fikridan boshqa har qanday qarashni dushman deb bilishga olib keladi. Bu esa nafaqat shaxsiy, balki ijtimoiy va global miqyosda halokatli oqibatlarga sabab bo'ladi.

1. Radikallashuvning ma'nosi va sabablari:

Radikallashuv — biror mafkura yoki e'tiqodga haddan tashqari, murosasiz yondashuvdir.

Sabablari orasida ijtimoiy tengsizlik, ta'limdagi bo'shliqlar, noto'g'ri diniy targ'ibotlar, siyosiy manipulyatsiya va zo'ravon axborotlar mavjud.

Radikalizmdan kelib chiqadigan ijtimoiy zararlar:

Ijtimoiy nizolar, mahalliy va global mojarolar, terrorizm.

Jamiyatda ishonchning yo‘qolishi, guruhlararo nafratning kuchayishi.

Oila institutining yemirilishi va yoshlarda umidsizlik.

Dinga bo‘lgan salbiy ta’siri:

Dinning asl mohiyati — tinchlik, adolat va rahm-shafqat — radikallar tomonidan buziladi.

Noto‘g‘ri talqinlar orqali odamlar dindan yiroqlashadi yoki dinga nisbatan salbiy munosabat paydo bo‘ladi.

“Takfir”, “jihad” kabi tushunchalarning noto‘g‘ri ishlatilishi musulmonlar orasida jiddiy ixtiloflarga sabab bo‘ladi.

Shaxsiy va ruhiy zararlar:

Radikal qarashdagi inson odatda yolg‘izlanadi, zo‘ravonlikka moyil bo‘ladi.

Ruhiy tushkunlik, salbiy emotsiyalar va hatto o‘zini portlatish kabi ekstremal harakatlar.

Shaxsiy hayotda baraka, ijobiy munosabatlar va muhabbatdan uzoqlashish.

Radikallashuv — bu jamiyat tanasiga tushgan xavfli yara. Uning oldini olish uchun chuqur ilm, murosali muloqot, sog‘lom diniy ta’limot va yoshlar bilan tizimli ishlash zarur. Asl islom dini rahm-shafqat, sabr, adolat va hikmatni targ‘ib qiladi. Har qanday radikal harakat ushbu tamoyillarga ziddir. Shu bois, radikallashuvga qarshi kurash faqat huquqiy yoki kuch bilan emas, balki ma’naviy-ma’rifiy yondashuv orqali amalga oshirilishi kerak.

Radikallashuv bu — jamiyat tanasiga tushgan xavfli yara. Unga qarshi kurash faqat kuch bilan emas, balki chuqur ilm, sog‘lom muloqot, haqiqiy diniy bilim va ma’naviy-ma’rifiy yondashuv orqali olib borilishi kerak. Asl islom dini — rahm-shafqat, sabr, adolat va hikmatga asoslanadi. Har qanday radikal harakat esa bu tamoyillarga mutlaqo zid. Shunday ekan, yoshlar ongini to‘g‘ri yo‘naltirish, sog‘lom muhit yaratish va diniy bilimni ishonchli manbalardan berish orqali bu xavfni oldini olish mumkin.